גיד הנשה פרק שביעי חולין

ה"ג **מה נפשך אי קסבר איסור חל על איסור ליחייב נמי משום גיד ואי אין איסור חל על איסור ליחייב משום טומאה דקדים ואי קסבר אין בגידין כנ"ע ליחייב משום גיד.** כלומר ואי אין בגידין כנ"ע ומש"ה פטור משום טומאה ליחייביה משום גיד דהא ליכא למיפטרייה הכא משום דאין איסור חל על איסור דהא ליכא טומאה: **אמר רבא לעולם קסבר אין בגידין כנ"ע.** לפיכך אין כאן טומאה ומשום גיד נמי ליכא דקסבר אינו נוהג בטומאה וטעמא לאו משום דאין איסור חל על איסור אלא דמעטייה קרא בהדיא דאמר קרא כו': ה"ג **אמר רב יהודה אמר רב האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב שתים כו' ומודים חכמים באוכל גיד של עולה.** דממיר [6]איסורה לו של שור הנסקל ומאי מומרייהו שאסורין בהנאה: **דמחייב שתים.** וטעמא כדמפרש: **ומאן האי תנא.** חכמים: **דבאיסור כולל איסור חל על איסור ליה ליה ואיסור כולל באיסור חמור אים ליה** ה"ג. והיינו פירושה איסור גיד חל משעולה וקודם שנתנבלה היה גידה אסור וכשרה מותר וכשנתנבלה נאסר אף בשרה ואע"ג דשם נבלה ה"ל למיחל נמי על גיד משום טעמא דכולל שהוא כולל את הבשר עמו ליאסר ואיכא למימר אפילו למאן דאמר אין איסור חל על איסור האי איסור נבלה חיל דמגו דחייל אבשר דהוה מותר חייל נמי אגיד שכוללו עם הבשר אף"ה אמרו רבנן דלא חיל: **ואיסור כולל באיסור חמור אים ליה.** והיכא דאיסור אחרון אית ביה מרתי כולל ומוסיף כגון עולה או שור הנסקל דמעיקרא כשעולה היה גידה אסור ובשרה מותר הקדישה או נגחה נאסר אף בשרה עמו ליאסר ואיכא למימר אפילו למאן דאמר אין איסור חל על איסור האי איסור נבלה חיל דמגו דחייל אבשר דהוה מותר חייל נמי אגיד שכוללו עם הבשר אף"ה אמרו רבנן דלא חיל: **ואיסור כולל באיסור חמור אים ליה.** והיכא דאיסור אחרון אית ביה מרתי כולל ומוסיף כגון עולה או שור הנסקל דמעיקרא כשעולה היה גידה אסור ובשרה מותר הקדישה או נגחה נאסר אף בשרה הרי זה כולל והגיד הזה מתחלה היה אסור באכילה ומותר בהנאה וכשהקדיש חל עליו איסור הקדש לאוסרו בהנאה אתין כאן איסור חל על איסור שמה שייך הראשון מוסיף השני וכי היכי דחייל עליה שם הקדש לאוסרו בהנאה על כרחך חל עליו אף באכילה שאם אכלו יתחייב שתים ואע"ג דבאכילה אסור ועומד היה ואין איסור חל על איסור האי הואיל וחייל להנאה חייל נמי אף לאכילה: **רבי יוסי הגלילי היא.** דשמעינן ליה דלית ליה כולל באיסור קל ומיהו באיסור חמור לא שמעינה דפליג: **חייב.** חטאת שהאוכל קדשים בטומאת הגוף זדונו כרת כדכתיב (ויקרא ז) והנפש אשר תאכל בשר וגו': **כיון שנגע בו טמאה.** קודם שיאכלנו ואפ"ה חייביה קרא: **ואמר רבא גרסינן: בנטמא הגוף ואח"כ נטמא הבשר.** דטמא שאכל טהור וטומאה במגעו שקדמה טומאת גופו לטומאת קדש זה באיסור כרת וכי יוסי דחייב דכיון דאיטמי גופיה איתסר בקדש לא פקע: ה"ג **דב"ע לא פליגי דחייב דאיסור כרת קדים כי פליגי בנטמא הבשר.** תחלה ונאסר על הכהנים בלאו בעצמא והבשר אסר יגע וגו' (שם) רבנן אית להו איסור חל על איסור ע"י כולל והאי איסור טומאת הגוף כולל הוא דכולל עהורות שהיו מותרות לו והטמאות שהיו אסורות לו ומיגו דחייל אטהורות חייל נמי אטמאות ויש כאן איסור כולל: ור'

ורבי שמעון פוטר ור"ש מה נפשך אי [6]איסור חל על איסור ליחייב נמי משום גיד אי אין איסור חל על איסור ליחייב משום טומאה דקדים ואי אין בגידין בנותן טעם ליחייב משום גיד אמר רבא לעולם קסבר אין בגידים בנותן טעם ושאני התם דאמר קרא [7]על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה מי שגידו אסור ובשרו מותר [8]יצתה זו שגידו אסור ובשרו אסור אמר רב יהודה אמר רב [9]האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב שתים וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת ומודים חכמים לר"מ באוכל גיד הנשה [2]של עולה ושל שור הנסקל שחייב שתים ומאן האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור ליה ליה א) איסור כולל באיסור חמור אית ליה אמר רבא רבי יוסי הגלילי היא [3]דתנן [4]טמא שאכל קדש בין קדש טמא בין קדש טהור חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל את הטהור חייב טמא שאכל את הטמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאהו [5]שפיר קא אמרי ליה רבנן לר' יוסי הגלילי [6]ואמר רבא בנטמא הגוף ואח"כ נטמא בשר כולי עלמא לא פליגי דחייב דאיסור כרת קדים כי פליגי בנטמא בשר ואח"כ נטמא הגוף רבנן אית להו איסור כולל דמגו דמיחייב אחתיכות טהורות דעלמא מיחייב נמי אחתיכה טמאה ורבי יוסי הגלילי ליתי ליה איסור כולל דמגו לא אמרינן ורבי יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל ליתי ליה באיסור קל יבא איסור חמור יחול על איסור קל ומאי ניהו טומאת הגוף שהרי טומאת הגוף בכרת אמר רב אשי מאן לימא לן דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה דלית ליה טהרה במקוה ורבי

המ"ל הא רבי שמעון ליה דאיסור כרת קדים ואפילו כאיסור כולל ואפילו חמור על קל גבי האוכל נבלה ביום הכפורים[1] **מאן** האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור ליה. איסור כולל זה כשנתנבלה ואי"ת איסור מוסיף הוא דמגו דאיתוסף בה איסור לגבוה כשנתנבלה איתוסף נמי להדיוט וי"ל דסבר כמ"ד כרים פירקין (דף נ.).

דגיד נמי אסור לגבוה:

איסור כולל באיסור חמור אית ליה. הא דאמרינן בפ' אמרו לו [2] (כריתות יד.) אקדשה מגו דאיתוסף בה איסור הנאה לא נקט לשון איתוסף משום דאשיב בכך איסור מוסיף דהא קרי ליה הכא איסור כולל אלא כלומר איתוסף בה מומרא זו ואין לומר דאיסור כולל דקאמר הכא לאו דוקא אלא איסור הנאה אשיב איסור מוסיף כיון דמעיקרא הוה שרי בהנאה אלא כן אדמיימי הכא רבי יוסי הגלילי אלא שמעינן אלא דלית ליה איסור כולל באיסור קל אבל הא דאית ליה באיסור חמור לא אשכחן אלא מסברא אמרינן דאית ליה משום דלא שמעינן ליה דפליג כי היכי דשמעינן ליה לרבי שמעון גבי האוכל נבלה בי"ה הוה ליה לאתויי רבי יוסי דאית ליה בפרק ד' אחין (יבמות לג.) אשת איש ונעשית ממזרת נידון משום אשת איש דלית ליה איסור כולל ואמרינן דמודה רבי יוסי באיסור מוסיף ועוד אי איסור הנאה איסור מוסיף הוא מאי פריך בסמוך ורבי יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל לית ליה יבא איסור חמור ויחול על איסור קל ודילמא לית ליה איסור כולל אפילו באיסור חמור ואיסור מוסיף אית ליה אלא ודאי איסור הנאה לא אשיב איסור מוסיף אלא איסור חמור בעלמא וכן צריך לפרש בסוף פרק כל הבשר (לקמן קיג:) גבי הא דפריך וסבר שמואל איסור חל על איסור:

שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי יוסי הגלילי. יודעין היו דלא חייבי כשמתה לו תכירו לתוך פיו מדקאמרי ליה הכי[3]: **בנטמא** הגוף ואח"כ נטמא הבשר כ"ע לא פליגי דחייב דאיסור כרת קדים. ותו לא פקע ולא גרסינן דאיסור מוסיף הוא [4]דלא חייבי הכא לאחיוביי תרתי אלא לאחיוביי חטאת משום טומאת הגוף והא דקאמרי ליה רבנן כיון שנגע בו טמאהו היו סבורין רבנן דרבי יוסי הגלילי פטר משום דמחולל ועומד הוא וגמר מתרומה דפטרינן בפ' כל הבשר (לקמן דף קיג:) טמא האוכל תרומה טמאה משום דכתיב ומתו בו כי יחללוהו פרט לזו שמחוללת ועומדת וא"ת לרבנן דפרכי מכי נגע בו טמאהו היכי משכחת טמא שאכל תרומה שיהא במיתה הא מכי נגע בה טמאה וי"ל כגון שמתה לו תכרו והכא לא פרכי ליה רבנן אלא משום דידעי דלא חייבי בתחה לו כדפירשו ז"ל בשלא נכשרה או בטיהרה נמי פירות ועוד לפי האמת אפילו הוכשרה משכחת לה כגון שנטמא הגוף ואח"כ נטמאה התרומה כדאמרינן הכא ואינטריך קרא דפטר בתמחוללת [5] שנעשה תחלה ואינטריך קרא לאשמועינן דילפינן מהתם בעלמא דאין איסור חל על איסור ונמ"ד איסור חל על איסור בעלמא שאני התם דגלי קרא וכן משמע לקמן בפ' כל הבשר (שם) [ועי"ע תוס' סנהדרין פג: ד"ה פרט לזו] : [6]**ואיסור** כולל ליתי ליה והתניא כו'. פי' בקונטרס ואע"ג דאיסור בת אחת הוא מאן דלית ליה איסור כולל לית ליה איסור בת אחת ואין נראה לר"י דהא בפרק ארבעה אחים (יבמות לג:) פריך השתא באיסור כולל ממייב תרתי באיסור בת אחת מבעיא אלמא אפילו מאן דלית ליה איסור כולל מני סבר איסור בת אחת לכך נראה לר"י דהשתא ס"ד דלאו איסור בת אחת הוא אלא חשיב שבת קדים משום דקביעא וקיימא אבל קשה דאי לא איסור בת אחת הוא א"כ שבת היא למה לי פשיטא דחייב משום דשבת קדים:

מסורת הש"ס

[1] (לקמן קיג: קיד. קטז. יבמות לב. קידושין עז: סנהדרין פפ. כריתות יד. יד: כב. מעילה נח:). [2] (עיין תוס' זבחים מ. ד"ה אלא). [3] (פ) [שם ע"ש כל הסוגיא]. [4] [פסחים לז.]. [5] (וע"ע תוס' סנהדרין פג: ד"ה פרט לזו וכזכתים קו. ד"ה כיון). [6] נ"א ולא אתי וכו' ומילתא אחרי נפשה היא ר"ת. [7] שיך לע"ב.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כמעמא וכו' כמחוללת אשנטמאה:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) נמ' איסור כולל באיסור חמור אית ליה. נ"ב עיין בתוד' ריש אחש"ל איסור כולל ומוסיף ובכת אחת בשו"ת הרמ"ש מפאנו סי' קכ"ג:

מוסף רש"י

כיון שנגע בו טמאהו. ואפילו הכי כי הדר אכיל ליה מחייב, ומה לי טעמא בשר על ידו, מה לי טעמא על ידי אחרים (זבחים קו.). בנטמא הגוף ואח"כ נטמא בשר. ואפילו ע"י אחרים, מודה ר' יוסי הגלילי דחייב, כדאמרן מה לי על ידו מה לי ע"י אחרים, דטעמא דר' יוסי משום דאין איסור חל על איסור הוא וכאן איסור טומאת הגוף קודם (שם קח.). כי פליגי בנטמא בשר. תחלה ונאסר על זה משום טומאת בשר, שאין חייבין עליו חטאת, וכי הדר נטמא הגוף אית ליה לר' יוסי אין איסור טומאת הגוף חל על איסור זה, ואע"ג דאיסור כולל הוא, ואיכא למימר דמיגו דמיתסר בבשר חחיכות טהורות דעלמא משום טומאת הגוף נחבר נמי כאן, לא אמרינן אמי מיגו, הלכך אין ראיה מטמא שאכל את הטהור לכאן, דהשם טומאת הגוף קדים, וכגון סברי אמרינן מיגו, ואיסור כולל חל על איסור אחר, דהא דאמרינן אין איסור דעלמא קאמרינן (שם). יבא איסור חמור יחול על איסור קל. נהי דלא אמרינן מיגו לחול איסור על איסור ואפילו הוא כולל, מיהו הני מילי היכא דאיכא איזן, אבל הכי תיתי טומאת הגוף דאמרינן ואיתיל כולל על טומאת בשר דקיא (שם).

עין משפט נר מצוה

צו א ב מי' פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה ו:

צז ג מי' פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יג:

תורה אור השלם

[1] על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה: בראשית לב לג

שיטה מקובצת

[1] דחמיר איסוריה או של שור: [2] הא דאמרינן בפ' אמרו לו. נ"ב עי' תוס' שבועות דף כד ע"ב ועיין פי' רש"י ז"ל שם:

רבינו גרשום

אי קסבר יש בגידים בנותן טעם ליחייב משום (דנותן טעם) טומאה אי קסבר אין בגידים בנותן טעם ליחייב משום גיד כלומר דאע"ג דעץ הוא התורה חייבה עליו: מאן האי תנא דאיסור חל על איסור ליה כו' כלומר דאיסור נבלה לא חייל אאיסור גיד ואיסור כולל ליה כלומר דלא אמרינן מגו דמיחייב אחתיכה דנבלה דעלמא מיחייב אגיד משום נבלה ובאיסור חמור איסור כולל אית ליה כו' כלומר ובאיסור חמור כגון עולה ושור הנסקל דאסורין אפי' בהנאה איסור כולל אית ליה דאמרינן מיגו דמיחייב אשאר חתיכות משום עולה ומשום שור הנסקל מיחייב נמי אגיד משום עולה ומשום שור הנסקל: אמר רבא ר' יוסי הגלילי היא דתנן הטמא שאכל בין קדש טמא כו' כלומר חייב כרת על הטמא במי שאכל בשר (טהור) [טמא]. ר' יוסי הגלילי אמר טמא שאכל את הטהור חייב וכו' כלומר חייב כרת דכתיב ונפש אשר תגע בכל טמא בנבלת אדם או בבהמה טמאה ואכל מבשר זבח השלמים אשר לה' ונכרתה: יבא איסור חמור וחייל על איסור קל כלומר אפי' נטמא הבשר ואח"כ נטמא הגוף יבא איסור כרת וחייל על איסור לאו שנטמאת הבשר אינו אלא לאו שנאמר והבשר אשר תגע בכל טמא לא יאכל. אמר רב אשי מאן לימא לן דטומאת הגוף חמירא כו':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com